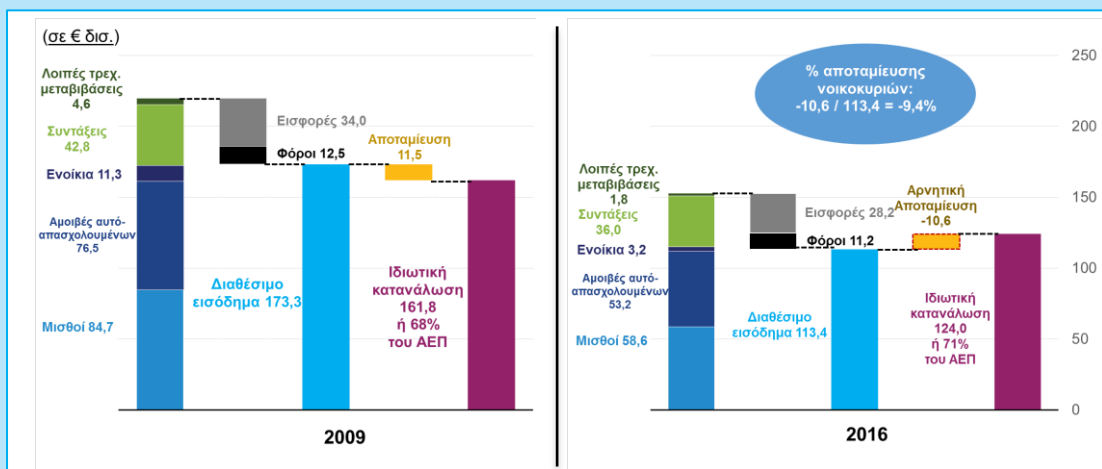

Η σημασία της αποταμίευσης για την αλλαγή αναπτυξιακού υποδείγματος

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

- Το 2016, το ποσοστό αποταμίευσης των νοικοκυριών, που βρίσκεται σε αρνητικό επίπεδο από το 2013 και μετά, έχει μειωθεί σε -9,4%. Αυτό, σε συνδυασμό με την αύξηση που παρατηρείται στο μερίδιο της ιδιωτικής κατανάλωσης ως ποσοστού του ΑΕΠ, σημαίνει ότι ξοδεύουμε €10,6 δισ. παραπάνω από τα εισοδήματά μας. Η κατάσταση αυτή προκαλεί προβληματισμό ως προς τις προοπτικές βιώσιμης ανάπτυξης της οικονομίας διότι χωρίς αποταμίευση δεν γίνονται επενδύσεις και χωρίς επενδύσεις δεν αυξάνει η παραγωγικότητα και τα εισοδήματα. Αν θέλουμε η επερχόμενη ανάπτυξη αυτή τη φορά να στηριχθεί σε στέρεες βάσεις και όχι κατά το μεγαλύτερο μέρος της στην κατανάλωση, πρέπει να μας απασχολήσει σοβαρά το πώς θα δημιουργήσουμε νέο πλούτο στη χώρα μας. Στο πλαίσιο αυτό, η μόνη διέξοδος είναι οι επενδύσεις της ιδιωτικής οικονομίας. Και στο ερώτημα γιατί δεν γίνονται επενδύσεις παρά τις διαρθρωτικές αλλαγές των τελευταίων ετών η απάντηση είναι απλή: για να γίνουν οι επενδύσεις χρειάζεται να υπάρξει πολιτική και οικονομική σταθερότητα, και ένα κλίμα εμπιστοσύνης γύρω από τις προοπτικές ανάπτυξης, χρηματοδότησης και δημοσιονομικής πειθαρχίας της ελληνικής οικονομίας τα επόμενα χρόνια. Γι' αυτό και η ολοκλήρωση της 2^{ης} αξιολόγησης αποτελεί μια θετική εξέλιξη και αποδεικνύει ότι η κυβέρνηση κινείται στη σωστή κατεύθυνση ως προς την ανάγκη να βάλει την οικονομία σε μια σταθερή τροχιά για τα επόμενα χρόνια. Πέραν αυτού, χρειάζεται επιπλέον να πεισθεί ο ιδιώτης επενδυτής ότι θα έχει κάποιο κέρδος από την επένδυσή του. Οι ιδιωτικές επενδύσεις καλώς ενθαρρύνονται με διάφορα μέτρα από τις δημόσιες πολιτικές που εντάσσονται στην Εθνική Αναπτυξιακή Στρατηγική. Αλλά στο τέλος, αυτό που έχει σημασία είναι η δυνητική κερδοφορία του επενδυτή στη βάση του κινδύνου που αναλαμβάνει και η αύξηση του μεριδίου της παραγωγής στο ΑΕΠ έναντι της εγχώριας κατανάλωσης. Και το τελευταίο σχετίζεται με το θεσμικό περιβάλλον, το ύψος της φορολογίας και τη λειτουργία των αγορών, που αν δεν είναι φιλικά προς την επιχειρηματικότητα, δεν οδηγούν στο επόμενο βήμα, αυτό της υλοποίησης ενός επενδυτικού σχεδίου. Και, επιπλέον, σε ρόλο καταλύτη, απαιτούνται και επενδύσεις σε μεγάλα έργα υποδομών, με την σύμπραξη του ιδιωτικού τομέα, έργα που να έχουν εμπορική αξία ώστε να αναζητηθούν επενδυτές και χρηματοδότηση στις διεθνείς αγορές. Χωρίς ιδιωτικές επενδύσεις δεν πρόκειται να αυξηθεί η απασχόληση, τα εισοδήματα και η αποταμίευση σε μόνιμη βάση ούτε και να αλλάξει το στρεβλό μοντέλο ανάπτυξης της οικονομίας που στηρίζεται κατ' εξοχήν στην κατανάλωση.
- Σημαντική ανάκαμψη εμφάνισαν οι ελληνικές εξαγωγές τον Μάρτιο του 2017 (+12,5% εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών έναντι μείωσης -0,3% τον Μάρτιο του 2016), ενώ σε όρους όγκου κατά το πρώτο τρίμηνο του 2017 εμφανίζουν αύξηση +0,9%. Παράλληλα, συνεχίστηκε η αύξηση της βιομηχανικής παραγωγής, με τη μεταποίηση χωρίς πετρελαιοειδή να καταγράφει άνοδο +5,1% τον Μάρτιο και +4,1% συνολικά το πρώτο τρίμηνο του 2017, επιπλέον αύξησης +1,9% το πρώτο τρίμηνο του 2016. Τα στοιχεία αυτά, σε συνδυασμό με την ενίσχυση του όγκου λιανικών πωλήσεων κατά το δίμηνο Ιαν – Φεβ 2017 (+4,6%), καθώς και του πληθωρισμού (+1,5% το διάστημα Ιαν – Απρ 2017), προοιωνίζουν ότι ο ρυθμός ανάπτυξης κατά το πρώτο τρίμηνο του 2017 μπορεί ενδεχομένως να υπερβεί και το +2%. Παράλληλα, τον Μάρτιο του 2017 οι ληξιπρόθεσμες οφειλές της Γενικής Κυβέρνησης προς τον ιδιωτικό τομέα υποχώρησαν ελαφρά στα €5 δισ. (περιλαμβανομένων €1,1 δισ. εκκρεμείες επιστροφές φόρων), όμως παρέμειναν σε επίπεδο υψηλότερο από αυτό του Δεκεμβρίου του 2016 (€4,6 δισ. περιλαμβανομένων €1,2 δισ. εκκρεμείες επιστροφές φόρων).

Survivor!

Διαθέσιμο εισόδημα, αποταμίευση και κατανάλωση νοικοκυριών 2009 και 2016 (τρέχουσες τιμές)
(ΕΛΣΤΑΤ, Εθνικοί Λογαριασμοί κατά Θεσμικό Τομέα, Δ' 3μηνο 2016)

Τομέας Μακροοικονομικής Ανάλυσης και Ευρωπαϊκής Πολιτικής

Με την ευγενική χορηγία:

Μιχάλης Μασουράκης
Chief Economist

E: mmassourakis@sev.org.gr
T: +30 211 500 6104

Μιχάλης Μητσόπουλος
Senior Adviser

E: mmtsopoulos@sev.org.gr
T: +30 211 500 6157

Θανάσης Πρίντσιπας
Associate Adviser

E: printsipas@sev.org.gr
T: +30 211 500 6176

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

COSTA NAVARINO

Φορολογία, διαθέσιμο εισόδημα και ιδιωτική κατανάλωση

Το 2016 το μέσο πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα μειώθηκε κατά -1,3%, όταν η ιδιωτική κατανάλωση αυξήθηκε κατά 1,4%, οδηγώντας το μέσο ποσοστό αποταμίευσης των νοικοκυριών, που βρίσκεται σε αρνητικό πεδίο από το 2013 και μετά, στο χαμηλότερο επίπεδο της πρόσφατης οικονομικής ιστορίας μας (-9,4%). Το μέγεθος αυτό σημαίνει ότι για κάθε €100 ιδιωτικής κατανάλωσης, καταγράφεται διαθέσιμο εισόδημα €91,4. Η επιπλέον κατανάλωση των €8,6 καλύπτεται προφανώς από άδηλους πόρους. Τα νοικοκυριά, όχι μόνο έχουν σταματήσει πλέον να αποταμιεύουν, αλλά και λόγω της αυξημένης φορολογικής επιβάρυνσης, και από φόρους και από εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, είτε φοροδιαφεύγουν περισσότερο, είτε χρησιμοποιούν συσσωρευμένες αποταμιεύσεις, ρευστοποιώντας ακίνητα ή αντλώντας ρευστά διαθέσιμα από καταθέσεις που μετέφεραν στο εξωτερικό ή εν γένει εκτός εγχωρίου τραπεζικού συστήματος, σε σεντούκια, θυρίδες, κλπ. Βεβαίως, όλα τα παραπάνω συμβαίνουν στο μέσο νοικοκυριό. Η κατάσταση στα φτωχότερα νοικοκυριά πρέπει να είναι αρκετά πιο επώδυνη απ' ό,τι αποτυπώνουν οι μέσοι όροι.

Η αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης ως % του ΑΕΠ σε περίοδο κρίσης, με το ΑΕΠ να έχει μειωθεί πάνω από 25%, σημαίνει ότι τα νοικοκυριά προσπαθούν να κρατήσουν αλώβητο ένα επίπεδο κατανάλωσης που το θεωρούν «κανονικό». Σε μια συγκυρία όπου τα εισοδήματα των νοικοκυριών μειώνονται, και η φορολογική επιβάρυνση πάνω στα χαμηλότερα αυτά εισοδήματα αυξάνεται, η εξαφάνιση της αποταμίευσης είναι το πρώτο όπλο άμυνας των νοικοκυριών, με την αύξηση της φοροδιαφυγής να ακολουθεί, ιδίως από τα νοικοκυριά που βλέπουν να απειλείται η επιβίωση τους, καθώς πέφτει ραγδαία το διαθέσιμο εισόδημά τους. Η εξαφάνιση της αποταμίευσης εξασθενεί ή ακυρώνει τελείως την προσπάθεια των ατόμων να φτιάξουν οικογένεια, και να αγοράσουν ένα σπίτι, να κάνουν παιδιά και να τα σπουδάσουν. Οι επιπτώσεις, δημογραφικές και άλλες, σε μια κοινωνία που δεν αποταμιεύει θα φανούν μακροχρόνια και θα πάρουν

την μορφή μειωμένου βιοτικού επιπέδου, αλλά και κοινωνικού αποκλεισμού για πολλούς συνανθρώπους μας, διότι χωρίς αποταμίευση επενδύσεις δεν γίνονται και χωρίς επενδύσεις δεν αυξάνει η παραγωγικότητα και τα εισοδήματα.

Τα νοικοκυριά, όχι μόνο έχουν σταματήσει πλέον να αποταμιεύουν, αλλά και λόγω της αυξημένης φορολογικής επιβάρυνσης, και από φόρους και από εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, είτε φοροδιαφεύγουν περισσότερο, είτε χρησιμοποιούν συσσωρευμένες αποταμιεύσεις, ρευστοποιώντας ακίνητα ή αντλώντας ρευστά διαθέσιμα από καταθέσεις που μετέφεραν στο εξωτερικό ή εν γένει εκτός εγχωρίου τραπεζικού συστήματος, σε σεντούκια, θυρίδες, κλπ.

Το φαινόμενο της φοροδιαφυγής, σε συγκυρία υψηλής φορολογικής επιβάρυνσης, είναι πολύ δύσκολο να καταπολεμηθεί εάν οποιαδήποτε μέτρα δεν συνοδεύονται και από μειώσεις φορολογικών συντελεστών, ώστε να μειωθεί το κόστος ευκαιρίας της φοροδιαφυγής. Η φοροδιαφυγή απειλεί την κοινωνική δομή, καθώς απομειώνεται το κοινωνικό κεφάλαιο της εμπιστοσύνης απέναντι στους θεσμούς, και αργά ή γρήγορα οδηγεί στον νόμο της ζούγκλας. Όσοι είναι ακόμη συνεπείς στις υποχρεώσεις τους, βλέποντας την φοροδιαφυγή να γιγαντώνεται γύρω τους, και την κοινωνική δικαιοσύνη να καταρρέει, αρχίζουν να αμφιβάλουν για την ορθότητα των επιλογών τους. Όσοι φοροδιαφεύγουν έχουν τις ίδιες απαιτήσεις με τους συνεπείς φορολογούμενους, να στέλλουν τα παιδιά τους στα ίδια δημόσια σχολεία και πανεπιστήμια, να νοσηλεύονται με τις ίδιες ακριβές και τεχνολογικά προηγμένες θεραπείες στο δημόσιο σύστημα υγείας, να παίρνουν τις ίδιες συντάξεις, κ.ο.κ. Δεν είναι δυνατόν, όμως, να μην πληρώνουν το

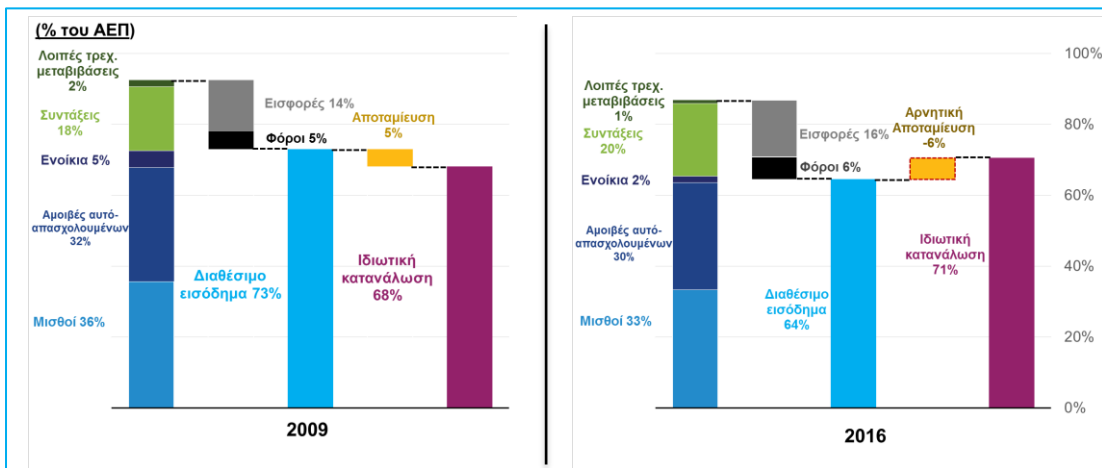
μερίδιο που τους αναλογεί. Δεν είναι τυχαίο, λοιπόν, που οι νέοι που μεταναστεύουν στο εξωτερικό προς αναζήτηση εργασίας και καλύτερων προοπτικών, σε μεγάλα ποσοστά, μεγαλύτερα ακόμη και αυτών της οικονομικής κρίσης, δηλώνουν ότι οι λόγοι που τους ωθούν στη μετανάστευση είναι η έλλειψη αξιοκρατίας και η διαφθορά που επικρατεί στην κοινωνία. Και η φοροδιαφυγή είναι κατ' εξοχήν αντικοινωνικό φαινόμενο.

Η εξαφάνιση της αποταμίευσης εξασθενεί ή ακυρώνει τελείως την προσπάθεια των ατόμων να φτιάξουν οικογένεια, και να αγοράσουν ένα σπίτι, να κάνουν παιδιά και να τα σπουδάσουν.

Τέλος, οι συσσωρευμένες αποταμιεύσεις δεν μπορούν να στηρίζουν εσαεί την τρέχουσα κατανάλωση. Η μεταφορά πόρων από το μέλλον στο παρόν σε μια κοινωνία που γερνάει και που, αν μη τι άλλο, θα έπρεπε να αποταμιεύει και να μεταφέρει πόρους στο μέλλον, αποτελεί ένδειξη βαριάς κοινωνικής παθογένειας με οδυνηρές επιπτώσεις για τις μελλοντικές γενιές. Η σημερινή γενιά που δεν μπορεί να αποταμιεύει, θα φτάσει στο τέλος του εργασιακού της βίου, αν μη τι άλλο εξαθλιωμένη, και θα εξαρτάται από μια όλο και πιο εντεινόμενη αναδιανομή

εισοδήματος που παράγεται απ' όλο και λιγότερους εργαζόμενους.

Οι αλλαγές που έχουν καταγραφεί τα τελευταία χρόνια αποτυπώνονται ανάγλυφα στα στοιχεία που εμφανίζονται στο διάγραμμα της πρώτης σελίδας και στο **Δ01**, για δύο χρονιές 2009 και 2016, και σε αξίες και ως % του ΑΕΠ. Η σύγκριση μεταξύ των δύο χρόνων (πριν από την κρίση και σήμερα) είναι αποκαλυπτική. Το 2009, με συνολικά εισοδήματα €221 δισ., (μισθοί, αμοιβές, ενοίκια €172 δισ., συντάξεις και κοινωνικές μεταβιβάσεις €48 δισ.), οι φόροι (€13 δισ.) και οι εισφορές (€34 δισ.) αντιπροσωπεύουν το 5,9% και το 15,4% αντιστοίχως των συνολικών εισοδημάτων. Το 2016, με συνολικά εισοδήματα €154 δισ. (μισθοί, αμοιβές, ενοίκια, €115 δισ., συντάξεις και κοινωνικές μεταβιβάσεις €38 δισ.), οι φόροι (€11 δισ.) και οι εισφορές (€28 δισ.) αντιπροσωπεύουν το 7,1% και 18,2% αντιστοίχως των συνολικών εισοδημάτων. Ως αποτέλεσμα της μεγαλύτερης επιβάρυνσης από φόρους και εισφορές, ενώ τα συνολικά εισοδήματα μειώθηκαν κατά -30,3%, το διαθέσιμο εισόδημα μειώθηκε κατά -34,6%. Η ιδιωτική κατανάλωση μειώθηκε, όμως, πολύ λιγότερο, κατά -23,4% λόγω, κυρίως, της αρνητικής αποταμίευσης το 2016 (-€10,6 δισ.), έναντι θετικής αποταμίευσης το 2009 (+€11,5 δισ.). Έτσι, η ιδιωτική κατανάλωση, ενώ μειώθηκε από €161,8 δισ. το 2009 σε €124 δισ. το 2016, ως ποσοστό του ΑΕΠ, αυξήθηκε από 68% το 2009 σε 71% το 2016, καθώς η αρνητική αποταμίευση «προστάτεψε» την ιδιωτική κατανάλωση από την πτώση του ΑΕΠ.

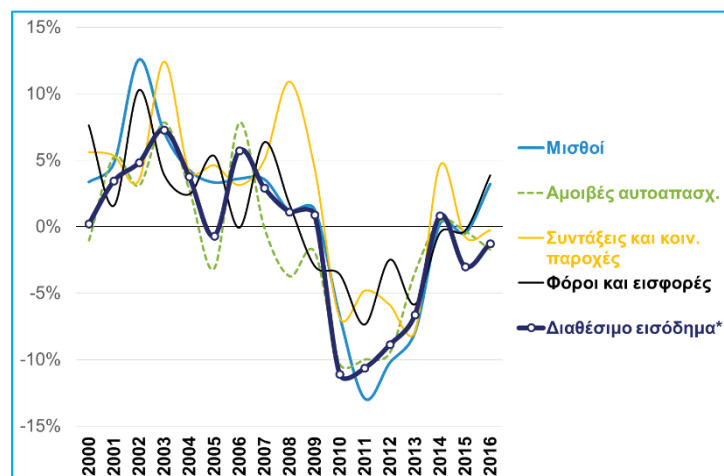
Δ01: Διαθέσιμο εισόδημα, αποταμίευση και κατανάλωση νοικοκυριών 2009 και 2016 (% του ΑΕΠ) (ΕΛΣΤΑΤ, Εθνικοί Λογαριασμοί κατά Θεσμικό Τομέα, Δ' 3μηνο 2016)

Πιο αναλυτικά, το εισόδημα των νοικοκυριών από οικονομική δραστηριότητα (μισθοί μισθωτών και αμοιβές αυτοαπασχολούμενων) επηρεάζεται αρνητικά από φόρους και εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και θετικά από συντάξεις και κοινωνικές μεταβιβάσεις. Τα σχετικά μεγέθη και η εξέλιξη τους διαχρονικά παρουσιάζονται στους πίνακες και στα διαγράμματα **Δ02**, **Δ03**, **Δ04** και **Δ05**. Το 2009 ήταν η τελευταία χρονιά πριν την έλευση της κρίσης που σημειώθηκε αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος κατά 0,9%, προερχόμενη σχεδόν όλη από την μείωση του φορολογικού βάρους (+0,8 π.μ.), ενώ τα συνολικά εισοδήματα προ φόρων και εισφορών συνεισέφεραν οριακά (+0,1 π.μ.). Το 2009 υπενθυμίζεται ότι λόγω επερχόμενων δυνητικών πολιτικών εξελίξεων, ο φοροεισπρακτικός μηχανισμός είχε εκτροχιασθεί, ενώ η ύφεση λόγω της παγκόσμιας χρηματοοικονομικής κρίσης είχε αρχίσει να επηρεάζει και την Ελλάδα. Από το 2010 και μέχρι το 2013, λόγω των μέτρων λιτότητας που εφαρμόστηκαν, η συμμετοχή της πτώσης των εισοδημάτων, προ φόρων και εισφορών, ήταν εξαιρετικά υψηλή (2010: -12,1 π.μ., 2011: -12,7 π.μ., 2012: -9,2 π.μ., 2013: -8,5 π.μ.). Η πτώση αυτή των εισοδημάτων κανονικά θα έπρεπε να επιφέρει και αναλογικά ισόποση πτώση των φόρων και εισφορών. Κάτι που δεν συνέβη, καθώς η χώρα βρισκόταν σε πορεία δημοσιονομικής προσαρμογής και έπρεπε να αντιστραφούν τα τεράστια πρωτογενή ελλείμματα του δημοσίου. Η πολιτική επιλογή που έγινε τότε ήταν να μην περικοπούν θέσεις εργασίας στο δημόσιο τομέα, αλλά να αυξηθούν οι φόροι μέσω αύξησης των φορολογικών συντελεστών. Το αποτέλεσμα ήταν ότι ενώ ο δημόσιος τομέας παρέμεινε σχεδόν αλώβητος, ο ιδιωτικός τομέας να γνωρίσει τη μεγαλύτερη ύφεση σε καιρό ειρήνης. Έτσι, στην ουσία, η αύξηση των φορολογικών συντελεστών πάνω σε μια συρρικνούμενη φορολογική βάση συνετέλεσε σε πολύ μικρότερη μείωση των πληρωμών σε φόρους και εισφορές απ' αυτή που θα αναλογούσε αν δεν είχαν αλλάξει οι φορολογικοί συντελεστές. Έτσι, η μείωση της συμμετοχής των πληρωμών σε φόρους και εισφορές ήταν σχετικά μικρή (2010: +1,0 π.μ., 2011: +2,1 π.μ., 2012: +0,7 π.μ., 2013: +1,9 π.μ.), με το διαθέσιμο εισόδημα να μειώνεται με ηπιότερο ρυθμό απ' ό,τι τα εισοδήματα προ φόρων και εισφορών

(2010: -11 π.μ., 2011: -10,6 π.μ., 2012: -8,9 π.μ., 2013: -6,6 π.μ.).

Δ02: Μισθοί, συντάξεις και κοινωνικές παροχές, φόροι και εισφορές – ετήσια ποσοστιαία μεταβολή σε σταθερές τιμές (ΕΛΣΤΑΤ, Εθνικοί Λογαριασμοί, Q4 2016)

* Περιλαμβάνει το καθαρό εισόδημα από ενοίκια (ενοίκια εισπραττόμενα – ενοίκια πληρωνόμενα).

Δ03: Μισθοί, συντάξεις και κοινωνικές παροχές, φόροι και εισφορές – ετήσια ποσοστιαία μεταβολή σε σταθερές τιμές (ΕΛΣΤΑΤ, Εθνικοί Λογαριασμοί, Q4 2016)

	Μισθοί	Αμοιβές αυτοαπασχ.	Ενοίκια	Συντάξεις και κοιν. παροχές	Φόροι και εισφορές	Διαθέσιμο εισόδημα
2000	3,4%	-1,0%	0,6%	5,6%	7,6%	0,2%
2001	4,8%	5,3%	-15,7%	5,3%	1,6%	3,4%
2002	12,6%	3,1%	-3,0%	3,5%	10,3%	4,8%
2003	7,1%	7,9%	-16,6%	12,4%	3,9%	7,3%
2004	4,3%	2,8%	0,6%	4,2%	2,4%	3,8%
2005	3,3%	-3,1%	-5,2%	4,6%	5,3%	-0,7%
2006	3,6%	7,8%	-9,1%	3,1%	-0,1%	5,7%
2007	3,6%	-0,1%	29,9%	5,0%	6,4%	2,9%
2008	1,2%	-3,7%	1,9%	10,9%	1,7%	1,1%
2009	1,3%	-1,9%	-12,0%	4,4%	-3,0%	0,9%
2010	-6,7%	-10,3%	-36,2%	-6,8%	-3,6%	-11,1%
2011	-12,9%	-10,0%	-6,9%	-4,8%	-7,4%	-10,6%
2012	-10,2%	-9,5%	31,9%	-5,9%	-2,5%	-8,9%
2013	-8,0%	-3,5%	-7,8%	-7,9%	-5,8%	-6,6%
2014	0,2%	0,4%	-15,2%	4,6%	-0,5%	0,8%
2015	-0,5%	-0,3%	-42,1%	-0,8%	-0,3%	-3,0%
2016	3,2%	-1,7%	-19,2%	-0,3%	3,9%	-1,3%

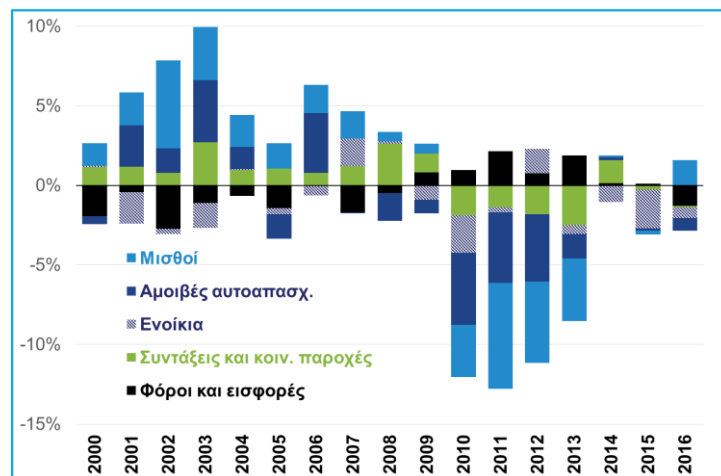
Σημ.: Σε όλα τα μεγέθη χρησιμοποιήθηκε ο αποπληθωριστής ιδιωτικής κατανάλωσης. Στο εισόδημα από ενοίκια υπολογίζεται το καθαρό εισόδημα, δηλαδή ενοίκια εισπραττόμενα – ενοίκια πληρωνόμενα.

Το φαινόμενο της φοροδιαφυγής, σε συγκυρία υψηλής φορολογικής επιβάρυνσης, είναι πολύ δύσκολο να καταπολεμηθεί εάν οποιαδήποτε μέτρα δεν συνοδεύονται και από μειώσεις φορολογικών συντελεστών, ώστε να μειωθεί το κόστος ευκαιρίας της φοροδιαφυγής.

Το 2014 ήταν η πρώτη χρονιά από την έναρξη της κρίσης που το διαθέσιμο εισόδημα αυξήθηκε κατά 0,8%, με την αύξηση προερχόμενη σχεδόν όλη από την αύξηση των εισοδημάτων προ φόρων και εισφορών (+0,7 π.μ.), με οριακή μόνο μείωση της συμμετοχής των πληρωμών σε φόρους και εισφορές (+0,1 π.μ.). Σημειώνεται ότι το 2014, οι πληρωμές για φόρους και εισφορές αυξήθηκαν μόνο κατά +0,5% έναντι αυξήσεων τα προηγούμενα χρόνια που κυμαινότουσαν ετησίως με ρυθμούς από +2,5 π.μ. έως +7,5 π.μ. Το 2015 το διαθέσιμο εισόδημα μειώθηκε κατά -3%, με όλη σχεδόν την πτώση να οφείλεται σε πτώση των εισοδημάτων προ φόρων και εισφορών (συμμετοχή -3,1 π.μ.) και τις πληρωμές για φόρους και εισφορές να συμμετέχουν αρνητικά κατά +0,1 π.μ. Σημειώνεται ότι και το 2014 και το 2015, υπήρξε μια ανάπαυλα στην αύξηση των εσόδων από φόρους και εισφορές, λόγω των ατέρμωνων διαπραγματεύσεων για την ολοκλήρωση της 4^{ης} αξιολόγησης του 2^{ου} Μνημονίου (ολοκληρώθηκε το α' εξάμηνο του 2014 μετά από 9μηνη καθυστέρηση) και της 5^{ης} αξιολόγησης που έπρεπε να ολοκληρωθεί τον Σεπτέμβριο του 2014 και δεν ολοκληρώθηκε ποτέ, καθώς παρεμβλήθηκε η πολιτική αλλαγή του Ιανουαρίου του 2015, που οδήγησε τελικά το καλοκαίρι του 2015 στο 3^ο Μνημόνιο.

Δ04: Μισθοί, συντάξεις και κοινωνικές παροχές, φόροι και εισφορές – συμβολή στην ετήσια μεταβολή σε σταθερές τιμές (ΕΛΣΤΑΤ, Εθνικό Λογαριασμό, Q4 2016)

Δ05: Μισθοί, συντάξεις και κοινωνικές παροχές, φόροι και εισφορές – συμβολή στην ετήσια μεταβολή σε σταθερές τιμές (ΕΛΣΤΑΤ, Εθνικό Λογαριασμό, Q4 2016)

	Μισθοί	Αμοιβές αυτοαπασχ.	Ενοίκια	Συντάξεις και κοιν. παροχές	Φόροι και εισφορές	Διαθέσιμο εισόδημα
2000	1,4%	-0,5%	0,1%	1,2%	-1,9%	0,2%
2001	2,1%	2,6%	-2,0%	1,2%	-0,4%	3,4%
2002	5,5%	1,6%	-0,3%	0,8%	-2,7%	4,8%
2003	3,4%	3,9%	-1,6%	2,7%	-1,1%	7,3%
2004	2,0%	1,4%	0,0%	1,0%	-0,7%	3,8%
2005	1,6%	-1,5%	-0,4%	1,1%	-1,4%	-0,7%
2006	1,8%	3,8%	-0,6%	0,8%	0,0%	5,7%
2007	1,7%	0,0%	1,8%	1,2%	-1,7%	2,9%
2008	0,6%	-1,8%	0,1%	2,6%	-0,5%	1,1%
2009	0,6%	-0,9%	-0,9%	1,2%	0,8%	0,9%
2010	-3,3%	-4,5%	-2,4%	-1,9%	1,0%	-11,1%
2011	-6,6%	-4,4%	-0,3%	-1,4%	2,1%	-10,6%
2012	-5,1%	-4,3%	1,5%	-1,8%	0,7%	-8,9%
2013	-3,9%	-1,5%	-0,6%	-2,5%	1,9%	-6,6%
2014	0,1%	0,2%	-1,1%	1,4%	0,1%	0,8%
2015	-0,2%	-0,1%	-2,5%	-0,2%	0,1%	-3,0%
2016	1,6%	-0,8%	-0,7%	-0,1%	-1,3%	-1,3%

Σημ.: Σε όλα τα μεγέθη χρησιμοποιήθηκε ο αποπληθωριστής ιδιωτικής κατανάλωσης. Στο εισόδημα από ενοίκια υπολογίζεται το καθαρό εισόδημα, δηλαδή ενοίκια εισπραττόμενα – ενοίκια πληρωνόμενα.

Το αποτέλεσμα των καθυστερήσεων αυτών ήταν βασικά να αυξηθεί υπέρμετρα η φορολογική επιβάρυνση το 2016, καθώς η χώρα επανήλθε σε πορεία δημοσιονομικής προσαρμογής με το 3^ο Μνημόνιο. Το διαθέσιμο εισόδημα το 2016 μειώθηκε κατά -1,3%, με όλη την μείωση να προέρχεται από την αύξηση του φορολογικού βάρους (συμμετοχή -1,3%). Η συμμετοχή των διαφόρων μεταβλητών στη μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος το 2016 κατά -1,3%

διαμορφώθηκε ως εξής: μισθοί +1,6 π.μ., αμοιβές αυτοαπασχολούμενων -0,8 π.μ., καθαρές εισπράξεις ενοικίων -0,7 π.μ., συντάξεις και κοινωνικές μεταβιβάσεις -0,1 π.μ. και τέλος, φόροι και εισφορές -1,3 π.μ., οδηγώντας το διαθέσιμο εισόδημα σε ισόποση ποσοστιαία πτώση, καθώς η συμμετοχή των εισοδημάτων προ φόρων και εισφορών ήταν συνολικά μηδενική. Το 2016 ήταν η πρώτη χρονιά που οι πληρωμές για φόρους και εισφορές αυξήθηκαν σε απόλυτα μεγέθη κατά 3,9%, σε μια οικονομία μηδενικής ανάπτυξης, ενώ όλα τα προηγούμενα χρόνια, και πάλι σε απόλυτα μεγέθη, ακολουθούσαν καθοδική πορεία λόγω της πτώσης των εισοδημάτων. Με τους φόρους και τις εισφορές να αυξάνονται και τα εισοδήματα στο σύνολό τους να παραμένουν στάσιμα, το 2016 ήταν μια χρονιά ακραίας φορολογικής επιβάρυνσης.

Η αύξηση των εσόδων από φόρους και εισφορές κατά 3,9%, όταν όλα τα προηγούμενα χρόνια της κρίσης υπήρχε πτώση, καθώς οι αυξήσεις των συντελεστών δεν αντιστάθμιζαν τη μείωση της φορολογικής βάσης, δεν φαίνεται να προέρχεται τόσο από την αύξηση των φορολογικών συντελεστών. Το φορολογικό τσουνάμι του 3^{ου} Μνημονίου επέρχεται κατακλυστικά το 2017, με πρόσθετες φορολογικές παρεμβάσεις ύψους €3,5 δισ. περίπου. Το 2016, οι πρόσθετες φορολογικές παρεμβάσεις ήταν μόνο €600 εκατ. Έτσι, το 2016, η μεγάλη υπεραπόδοση στο σκέλος των εσόδων, πέραν από την ωρίμανση φορολογικών μέτρων του παρελθόντος, φαίνεται να προέρχεται και από τη δραστηριοποίηση του φοροεισπρακτικού μηχανισμού στην εισπράξη βεβαιωθέντων φόρων, προσαυξήσεων, προστίμων, κλπ. του παρελθόντος. Είναι ενδεικτικό ότι οι εισπράξεις της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων από ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις ήταν €5,2 δισ. το 2016 από €3,9 δισ. το 2015. Ταυτόχρονα, οι νέες ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις το 2016 περιορίστηκαν σε €13,9 δισ. το 2016 από €15,9 δισ. το 2015.

Οι συσσωρευμένες αποταμιεύσεις δεν μπορούν να στηρίξουν εσαεί την τρέχουσα κατανάλωση. Η μεταφορά πόρων από το μέλλον στο παρόν σε μια κοινωνία που γερνάει και που, αν μη τι άλλο, θα έπρεπε να αποταμιεύει και να μεταφέρει πόρους στο μέλλον, αποτελεί ένδειξη βαριάς κοινωνικής παθογένειας με οδυνηρές επιπτώσεις για τις μελλοντικές γενιές.

Οικονομικές εξελίξεις

Εκτέλεση προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης:

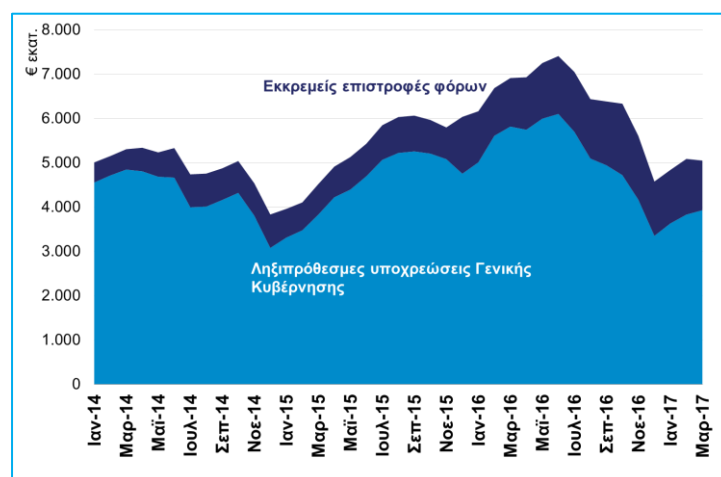
Το πρωτογενές αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης τον Μάρτιο του 2017 ανήλθε σε €2.044 εκατ. (έναντι €3.215 εκατ. τον Μάρτιο του 2016 και €2,6 δις το Φεβρουάριο 2017). Στην εξέλιξη αυτή συνέβαλε κυρίως: (α) η σημαντική αύξηση των μεταβιβάσεων της Κεντρικής Κυβέρνησης προς Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης (ΟΚΑ), οι οποίοι από 1/1/2017 πλέον καταβάλλουν τις συντάξεις πρώην δημοσίων υπαλλήλων και εισπράττουν και τις αντίστοιχες εισφορές (€4,95 δισ. το πρώτο τρίμηνο του 2017 έναντι €3,2 δισ. το αντίστοιχο τρίμηνο του 2016 και €3,03 δισ. το πρώτο δίμηνο του 2017) την ώρα που η υστέρηση δαπανών σε σύγκριση με το 2016 υποχώρησε μεν αλλά σε μικρότερο βαθμό, επιτρέποντας ένα καθαρό θετικό υπόλοιπο (β) η συγκράτηση των δαπανών για κοινωνικές παροχές (€9,1 δισ. το πρώτο τρίμηνο του 2017 έναντι €9,6 δισ. το αντίστοιχο τρίμηνο το 2016) αν και η συγκράτηση αυτών των δαπανών τον Μάρτιο έχει περιοριστεί σε σχέση με τους δυο πρώτους μήνες του έτους, (γ) η μείωση των εσόδων από φόρους το πρώτο τρίμηνο του 2017 στα €10,2 δισ. από €10,6 δισ. το αντίστοιχο τρίμηνο του 2016 κυρίως λόγω της υστέρησης εσόδων του μηνός Φεβρουαρίου και (δ) η αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών οι οποίες ανήλθαν σε €5,1 δισ. έναντι €4,9 δισ. το πρώτο τρίμηνο του 2016, αν και μετά την καλή πορεία του Ιανουαρίου τα σχετικά έσοδα έχουν απωλέσει το δυναμισμό τους.

Παράλληλα, το πλεόνασμα των ΟΚΑ, το οποίο διαμορφώθηκε σε €1.011 εκατ. τον Μάρτιο του 2017 έναντι ελλείμματος -€72 εκατ. τον Μάρτιο του 2016, οφείλεται κυρίως σε μεταβιβάσεις από τον κρατικό προϋπολογισμό (€5,2 δισ. το πρώτο τρίμηνο του 2017 έναντι €3,4 δισ. το αντίστοιχο τρίμηνο το 2016). Έτσι, πριν από τις μεταβιβάσεις προκύπτει έλλειμμα για τους ΟΚΑ ύψους €4,2 δισ. τον Μάρτιο του 2017 έναντι ελλείμματος -€3,5 δισ. τον Μάρτιο του 2016 (Δ06). Σημειώνεται ότι, οι δαπάνες των ΟΚΑ εμφανίζονται αυξημένες κατά +11,9% κυρίως λόγω του ότι από το 2017 οι συντάξεις του δημοσίου πληρώνονται από τον ΕΦΚΑ και συνεπώς επιβαρύνουν τις δαπάνες του εν λόγω τομέα για κοινωνικές παροχές.

Δ06: Στοιχεία προϋπολογισμού φορέων της Γενικής Κυβέρνησης (Υπουργείο Οικονομικών, Μαρ. 2017)

Στοιχεία Υπ. Οικονομικών. € εκατ.	Ιαν - Μαρ		Δ%
	2016	2017	
Νομικά πρόσωπα			
Ίδια έσοδα	900	965	7,2%
Μεταβιβάσεις (καθαρές)	1.179	911	-22,7%
Δαπάνες	1.162	1.245	7,1%
Έλλειμμα (-) προ μεταβιβάσεων	-261	-280	7,3%
Οργανισμοί Κοινωνικής Ασφάλισης			
Ίδια έσοδα	5.020	5.329	6,2%
Μεταβιβάσεις (καθαρές)	3.385	5.168	52,7%
Δαπάνες	8.477	9.486	11,9%
Έλλειμμα (-) προ μεταβιβάσεων	-3.458	-4.157	20,2%
Τοπική αυτοδιοίκηση			
Ίδια έσοδα	528	534	1,1%
Μεταβιβάσεις (καθαρές)	761	821	7,9%
Δαπάνες	1.142	1.169	2,4%
Έλλειμμα (-) προ μεταβιβάσεων	-614	-635	3,4%

Δ07: Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις Γενικής Κυβέρνησης (Υπουργείο Οικονομικών, Μαρ. 2017)

Αναφορικά με τις ληξιπρόθεσμες οφειλές της Γενικής Κυβέρνησης προς τον ιδιωτικό τομέα, τον Μάρτιο ανήλθαν στα €5 δισ. (περιλαμβανομένου €1,1 δισ. εκκρεμείς επιστροφές φόρων) από €5,1 δισ. τον προηγούμενο μήνα και €4,6 δισ. τον Δεκέμβριο του 2016, παρουσιάζοντας σταθεροποίηση έπειτα από την άνοδο κατά τους δύο πρώτους μήνες του 2017 (Δ07). Η μικρή μείωση τον Μάρτιο του 2017 οφείλεται στον περιορισμό των εκκρεμών επιστροφών φόρου (€1,1 δισ. από €1,3 δισ. τον προηγούμενο μήνα), ενώ οι λοιπές ληξιπρόθεσμες οφειλές αυξήθηκαν (€3,9 δισ. έναντι €3,8 δισ. τον προηγούμενο μήνα και €3,3 δις. τον Δεκέμβριο του 2016). Σημειώνεται ότι, παρά την αύξηση που σημείωσαν το πρώτο δίμηνο του 2017, οι ληξιπρόθεσμες οφειλές εξακολουθούν να βρίσκονται

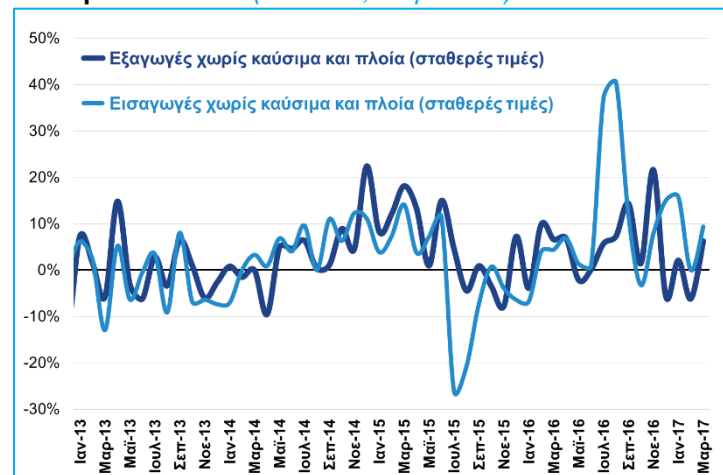
σε επίπεδο σημαντικό χαμηλότερο από εκείνο του Ιουνίου του 2016 (€7,4 δισ. συνολικά) πριν αρχίσει το πρόγραμμα αποπληρωμών οφειλών προς την αγορά που προέβλεπε το πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής για το 2016.

Εξαγωγές: Σημαντική ανάκαμψη εμφάνισαν οι ελληνικές εξαγωγές τον Μάρτιο του 2017, παρουσιάζοντας αύξηση +12,5% εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών έναντι μείωσης -0,3% τον Μάρτιο του 2016. Την ίδια ώρα, οι αντίστοιχες εισαγωγές αυξήθηκαν κατά +13,1%, ενώ το εμπορικό έλλειμμα διευρύνθηκε κατά +6,6%. Συνολικά, κατά το πρώτο τρίμηνο του 2017 οι εξαγωγές χωρίς καύσιμα κατέγραψαν άνοδο +5,6%, με τα βιομηχανικά προϊόντα να κινούνται σε θετικό έδαφος (+7,7%), ιδίως τα χημικά (+12%) και τα βιομηχανικά προϊόντα κατά πρώτη ύλη (+11,6%), ενώ μείωση σημείωσαν οι εξαγωγές ποτών και καπνού (-10,1%) και λαδιού (-26,8%, **Δ08**). Σημειώνεται ότι η σημαντική διόγκωση που εμφανίζει το συνολικό εμπορικό έλλειμμα κατά το διάστημα Ιαν – Μαρ 2017 κατά €2 δισ. περίπου (+44,8%) σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2016, οφείλεται κυρίως στις εισαγωγές πλοίων, οι οποίες ανήλθαν στα €1,5 δισ. έναντι €0,4 δισ. το πρώτο τρίμηνο του 2016, καθώς επίσης και στην άνοδο των τιμών καυσίμων, η οποία συνέβαλε στη διεύρυνση του ελλείμματος στο ισοζύγιο καυσίμων. Έτσι, εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών και των πλοίων το εμπορικό έλλειμμα αυξήθηκε κατά €242 εκατ. (+6,8%) το πρώτο τρίμηνο του 2017 σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο το 2016. Επιπρόσθετα, εκτιμάται ότι σε σταθερές τιμές οι εξαγωγές χωρίς καύσιμα και πλοία αυξήθηκαν κατά +0,9% περίπου το πρώτο τρίμηνο του 2017 και οι αντίστοιχες εισαγωγές κατά +8% περίπου (**Δ09**). Με τα στοιχεία αυτά προκύπτει αύξηση στο εμπορικό έλλειμμα κατά €583 εκατ. (+18%).

Βιομηχανική παραγωγή: Συνεχίστηκε η ανοδική πορεία της βιομηχανικής παραγωγής στη μεταποίηση πλην πετρελαιοειδών τον Μάρτιο του 2017 (+5,1%), η οποία κινείται σε θετικό έδαφος από τον Ιούνιο του 2016 με μόνη εξαίρεση τον Δεκέμβριο του 2016 (-

2,6%, **Δ10**). Συνολικά κατά το πρώτο τρίμηνο του 2017 η παραγωγή στη μεταποίηση πλην πετρελαιοειδών σημείωσε άνοδο +4,1%, με τους περισσότερους κλάδους να καταγράφουν αξιοσημείωτες αυξήσεις σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2016 (**Δ11**). Μεταξύ αυτών είναι οι κλάδοι παραγωγής βασικών μετάλλων (+31,4%), μεταλλικών προϊόντων (+16,6%), φαρμάκων (+12,7%), Η/Υ και ηλεκτρονικών προϊόντων (+23%), ηλεκτρολογικού εξοπλισμού (+11,9%) και μη μεταλλικών ορυκτών (+5,1%), ενώ μικρότερες αυξήσεις σημειώθηκαν στην παραγωγή τροφίμων (+0,8%) και πλαστικών προϊόντων (+0,1%).

Δ08: Μεταβολή όγκου εξαγωγών και εισαγωγών χωρίς καύσιμα και πλοία (ΕΛΣΤΑΤ, Μαρ. 2017)

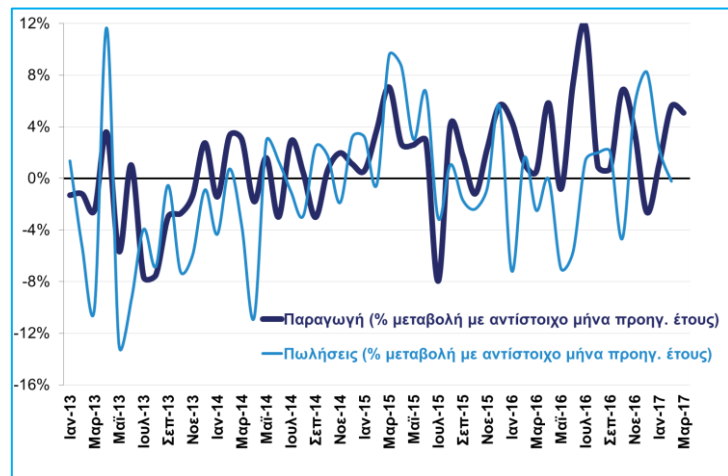
Δ09: Εξαγωγές κατά ομάδα προϊόντων (ΕΛΣΤΑΤ, Μαρ. 2017)

Ομάδες προϊόντων	€ εκατ.	Ιαν - Μαρ		%Δ
		2016	2017	
Αγροτικά προϊόντα		1.362,5	1.317,1	-3,3%
Τρόφιμα και ζώα ζωντανά		973,5	1.004,5	3,2%
Ποτά – καπνός		167,6	150,6	-10,1%
Λάδια και λίπη ζωικά ή φυτικά		221,4	162,0	-26,8%
Πρώτες ύλες		225,8	318,4	41,0%
Καύσιμα		1.265,8	2.158,9	70,6%
Βιομηχανικά προϊόντα		2.742,1	2.953,9	7,7%
Χημικά		670,7	751,2	12,0%
Βιομηχανικά είδη κατά Α' ύλη		966,1	1.078,0	11,6%
Μηχανήματα		624,7	621,4	-0,5%
Διάφορα βιομηχανικά είδη		480,6	503,3	4,7%
Άλλα		127,5	131,2	2,9%
Σύνολο		5.723,8	6.879,5	20,2%
Σύνολο χωρίς καύσιμα		4.457,9	4.720,6	5,9%
Πρόσθετη ανάλυση:*				
Μεταποιημένα προϊόντα		2.405,5	2.422,2	0,7%
εκ των οποίων: τρόφιμα		516,1	481,6	-6,7%
Πρώτες ύλες & ακατέργαστα		445,9	461,5	3,5%
εκ των οποίων: αγροτικά		289,2	275,8	-4,6%

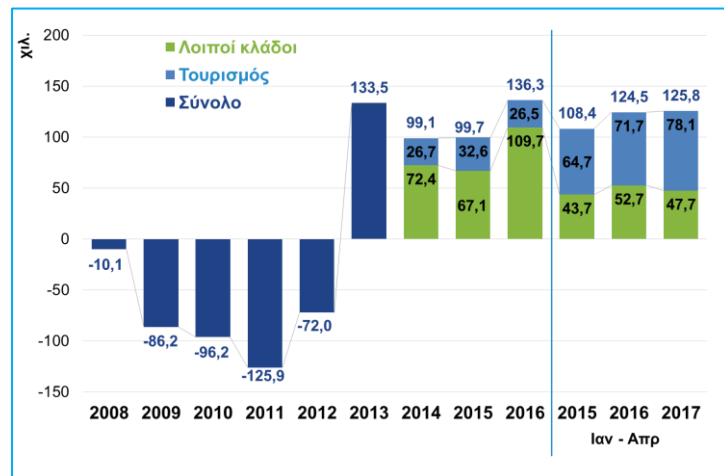
* Στοιχεία Ιαν – Φεβ

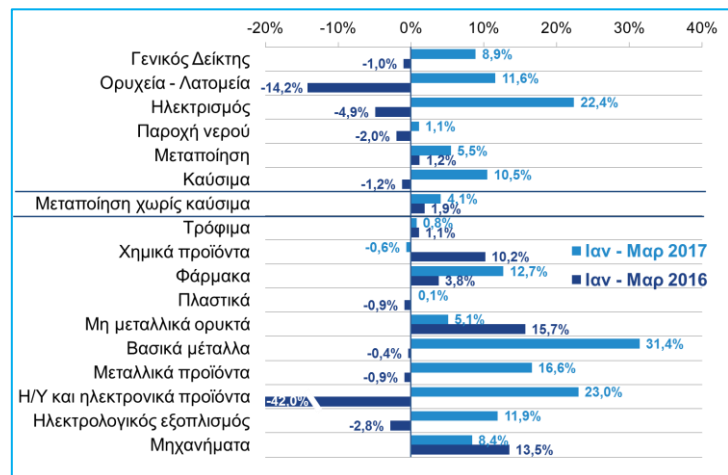
Δ10: Μεταβολή δείκτη βιομηχανικής παραγωγής στη μεταποίηση πλην πετρελαιοειδών (ΕΛΣΤΑΤ, Μαρ. 2017)

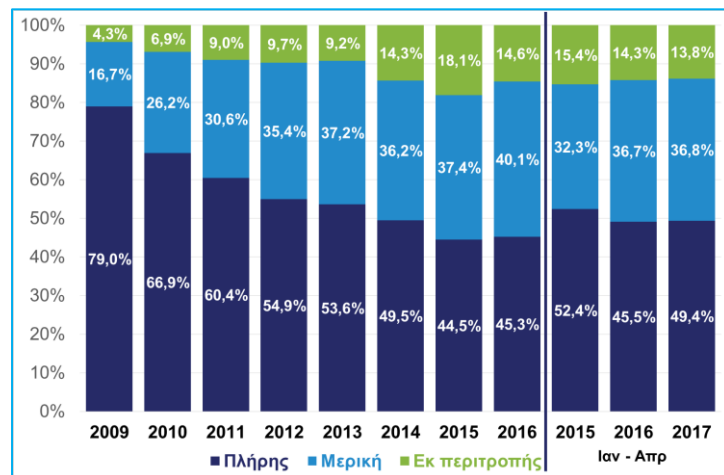
Δ12: Καθαρές προσλήψεις μισθωτής απασχόλησης (ΕΡΓΑΝΗ, Απρ. 2017)

Δ11: Δείκτης βιομηχανικής παραγωγής κατά κλάδο (ετήσια % μεταβολή) (ΕΛΣΤΑΤ, Μαρ. 2017)

Δ13: Νέες προσλήψεις κατά είδος σύμβασης εργασίας (ΕΡΓΑΝΗ, Απρ. 2017)

Αγορά εργασίας: Θετικό κατά 125,8 χιλ. θέσεις εργασίας ήταν το ισοζύγιο προσλήψεων-αποχωρήσεων το διάστημα Ιαν – Απρ 2017, έναντι 124,5 χιλ. το αντίστοιχο διάστημα το 2016, σύμφωνα με τα στοιχεία του συστήματος ΕΡΓΑΝΗ, παρουσιάζοντας την καλύτερη επίδοση πρώτου 4μήνου έτους διαχρονικά. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο στον τουρισμό, όπου οι προσδοκίες για το 2017 είναι ιδιαίτερα θετικές. Συγκεκριμένα, κατά το διάστημα Ιαν – Απρ 2017 οι καθαρές θέσεις εργασίας σε ξενοδοχεία και εστιατόρια ήταν αυξημένες κατά 6,4 χιλ. περίπου σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα το 2016 και ξεπέρασαν το 60% των συνολικών καθαρών θέσεων εργασίας.

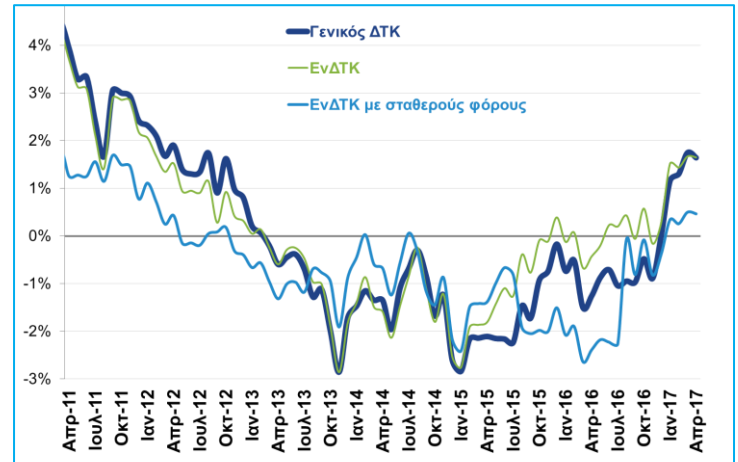
Αντίθετα το ισοζύγιο προσλήψεων – αποχωρήσεων στους υπόλοιπους τομείς εμφανίζεται μειωμένο (Δ12). Επιπρόσθετα, οι προσλήψεις ελαστικών μορφών απασχόλησης (μερική και εκ περιτροπής) εξακολουθούν να αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο μέρος των νέων προσλήψεων, αν και το διάστημα Ιαν – Απρ 2017 περιορίστηκαν στο 49,4%, από 45,5% το αντίστοιχο διάστημα το 2016, με ανάλογη αύξηση του μεριδίου των προσλήψεων πλήρους απασχόλησης (Δ13).

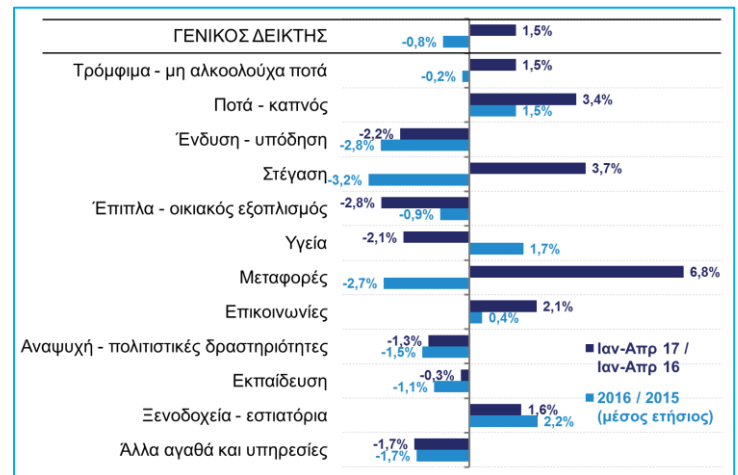
Τιμές: Ανοδικά κινήθηκε ο δείκτης τιμών καταναλωτή τον Απρίλιο του 2017, σημειώνοντας αύξηση +1,6% σε σύγκριση με τον Απρίλιο του 2016, έναντι αύξησης +1,7% τον προηγούμενο μήνα και μείωσης -1,3% τον Απρίλιο του 2016. Ο δείκτης κινείται σε θετικό έδαφος για 4ο συνεχόμενο μήνα, εμφανίζοντας άνοδο +1,5% συνολικά κατά το διάστημα Ιαν – Απρ 2017, έπειτα από μία περίοδο αποπληθωρισμού τεσσάρων περίπου ετών. Το γεγονός αυτό, υποδηλώνει μεν αυξημένη ζήτηση, ωστόσο οφείλεται κυρίως στην αύξηση των έμμεσων φόρων, καθώς με σταθερούς φόρους η αύξηση περιορίζεται στο +0,5% τον Απρίλιο του 2017 και στο +0,4% κατά το διάστημα Ιαν – Απρ 2017 (**Δ14**). Σε επίπεδο ομάδων αγαθών και υπηρεσιών, οι μεγαλύτερες αυξήσεις καταγράφονται στις μεταφορές (+6,8%) και στη στέγαση (+3,7%), λόγω της ανόδου των τιμών πετρελαίου, ενώ οι σημαντικότερες μειώσεις εμφανίζονται στα έπιπλα και τον οικιακό εξοπλισμό (-2,8%) και στην ένδυση και υπόδηση (-2,2%, **Δ15**).

Στοιχεία ΓΕΜΗ: Συνεχίζεται η σταθεροποίηση του ρυθμού καθαρών ιδρύσεων των επιχειρήσεων από το ΓΕΜΗ, καθώς ο αριθμός των καθαρών ιδρύσεων ΑΕ, ΕΠΕ, ΙΚΕ, ΟΕ & ΕΕ ανακάμπτει σε επίπεδα ψηλότερα του 2012 (673 τον Απρίλιο 2017 σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία ΓΕΜΗ, από 565 τον Μάρτιο 2017, -1.228 τον Δεκέμβριο 2016 και 215 τον Απρίλιο 2016, **Δ16**) και αντισταθμίζει τη συνεχιζόμενη υποχώρηση των καθαρών ιδρύσεων ατομικών επιχειρήσεων (127 τον Απρίλιο 2017 από -82 τον Μάρτιο 2017, -1.716 τον Δεκέμβριο 2016 και 370 τον Απρίλιο 2016). Η τελευταία εξέλιξη οφείλεται στο γεγονός ότι, παρά τη μείωση των διαγραφών, παραμένει η τάση υποχώρησης των καθαρών ιδρύσεων ατομικών επιχειρήσεων, όπως και των ΑΕ και ΕΠΕ, ενώ αντίθετα στην περίπτωση των ΟΕ και ΕΕ υπάρχει σταθεροποίηση των καθαρών ιδρύσεων. Παραμένει, έτσι, ως το πλέον δυναμικό εταιρικό σχήμα η ΙΚΕ, η οποία συνεχίζει να εμφανίζει σημαντικό θετικό αριθμό καθαρών ιδρύσεων, παρά την αποδυνάμωση των καθαρών ιδρύσεων του Απριλίου 2017 (556 αντί 676 τον Μάρτιο 2017, 356 τον Δεκέμβριο 2016 και 415 τον Απρίλιο 2016).

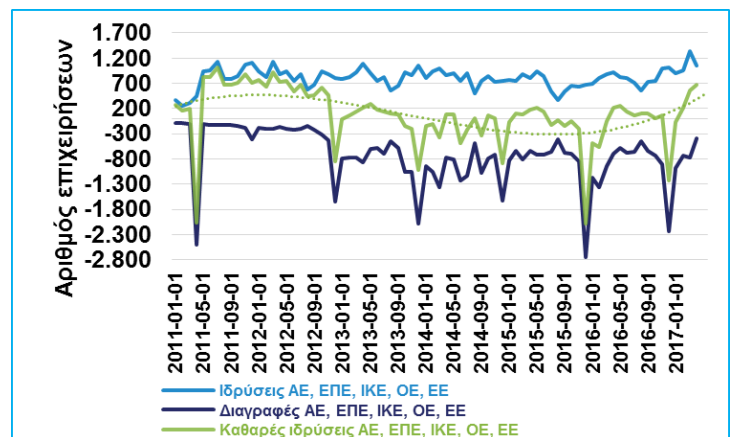
Δ14: Δείκτης τιμών καταναλωτή και εναρμονισμένος δείκτης τιμών καταναλωτή με σταθερούς φόρους (ΕΛΣΤΑΤ, Απρ. 2017)

Δ15: Δείκτης τιμών καταναλωτή κατά ομάδες αγαθών και υπηρεσιών (ΕΛΣΤΑΤ, Απρ. 2017)

Δ16: Ιδρύσεις και διαγραφές ΑΕ, ΕΠΕ, ΙΚΕ, ΟΕ & ΕΕ (ΓΕΜΗ, προσωρινά στοιχεία Απριλίου 2017, αναθεωρημένα)

Υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με το νόμο περί ΙΚΕ (Ν4072/2012) και την εγκύκλιο αρ. 32/23-5-2013 του ΙΚΑ η αίτηση ίδρυσης της ΙΚΕ «Δεν περιλαμβάνει αίτηση για τη χορήγηση αντιγράφου ασφαλιστικής ενημερότητας των εταίρων από ΙΚΑ- ΕΤΑΜ και ΟΑΕΕ ...» και «Στην υποχρεωτική ασφάλιση του ΟΑΕΕ υπάγονται, οι διαχειριστές Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρίας ...». Έτσι, η σταθερή προτίμηση της αγοράς στην ΙΚΕ από την εδραίωση της νέας αυτής εταιρικής μορφής εξηγείται σε μεγάλο βαθμό λόγω της πολύ πιο εύλογης ασφαλιστικής επιβάρυνσης που συνεπάγεται, σε σχέση με τις άλλες, παραδοσιακές, εταιρικές μορφές περιλαμβανομένης και της ατομικής επιχείρησης. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι τα στοιχεία αυτά είναι προσωρινά και συνήθως αναθεωρούνται σταδιακά καθώς εισάγονται στο σύστημα και άλλες πράξεις σύστασης και διαγραφής με κάποια χρονική υστέρηση.

Άδειες κυκλοφορίας αυτοκινήτων: Αύξηση +21,1% σημείωσε το διάστημα Ιαν – Απρ 2017 ο αριθμός των νέων αδειών αυτοκινήτων (καινούργιων ή μεταχειρισμένων εξωτερικού), σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ. Ειδικότερα, ο αριθμός των αδειών ανήλθε σε 51.819, εκ των οποίων οι 31.837 αντιστοιχούν σε καινούργια αυτοκίνητα, έναντι 42.806 και 26.858 αντίστοιχα το διάστημα Ιαν - Απρ 2016. Η σημαντική αυτή αύξηση (επιπλέον αύξησης +5,2% το πρώτο 4μηνο του 2016), οφείλεται εν μέρει στην ανανέωση του στόλου ενοικιαζόμενων αυτοκινήτων ως αποτέλεσμα των θετικών προσδοκιών για την πορεία του τουρισμού.

Εξατομικευμένες υπηρεσίες εμπορικής εξειδίκευσης (ExportReady Master), πληροφόρησης (ExportReady Discover) και δικτύωσης (ExportReady Connect) για τις εταιρίες που θέλουν να εισέλθουν δυναμικά σε αγορές του εξωτερικού.

ExportReady MASTER

Ξεκίνησαν τα πρώτα εργαστήρια ExportReady Master. Ο ΣΕΒ μεταφέρει πρακτικές συμβουλές και τεχνογνωσία από τα μεγαλύτερα μέλη του και αξιοποιεί εξειδικευμένα στελέχη της αγοράς για να στηρίξει επιχειρήσεις που θέλουν να αναπτύξουν τις πωλήσεις τους στο εξωτερικό.

Επίσης, σε συνεργασία με τον Όμιλο Fitch παρέχονται πληροφορίες για τον ανταγωνισμό σε χώρες στόχους.

Κάντε κλικ [εδώ](#) για περισσότερα.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΗΣΤΕ ΜΕ ΤΟΝ ΣΕΒ
Τομέας Αναπτυξιακών Πολιτικών
και Εξωστρέφειας
E. ir@sev.org.gr | T. 211 5006 120

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

€368 δισ.
67% συνόλου*

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

€60 δισ.
51% συνόλου*

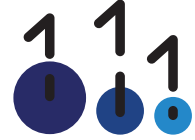
ΠΩΛΗΣΕΙΣ

€62 δισ.
43% συνόλου*

ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΕΡΔΗ

€2,4 δισ. **
30% συνόλου**

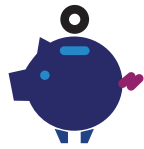
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

190.000
11% συνόλου ασφαλισμένων στο ΙΚΑ

ΜΙΣΘΟΙ

€4,8 δισ.
20% συνόλου***

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

€2,1 δισ.
20% συνόλου***

ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΚΕΡΔΩΝ

€0,8 δισ.
29% συνόλου****

* 20.500 δημοσιευμένοι ισολογισμοί χρήσης 2015 που περιλαμβάνονται στη βάση της ICAP

** σύνολο κερδών κερδοφόρων επιχειρήσεων

*** % επί του συνόλου τακτικών αποδοχών (χωρίς bonus και υπερωρίες)/ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένων στο ΙΚΑ

**** % επί του συνόλου εσόδων από φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει. Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής. Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προσιθέμενης αξίας.

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων
και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα
T: 211 5006 000
F: 210 3222 929
E: info@sev.org.gr
www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation
of Enterprises

168, Avenue de Cortenbergh
B-1000 Bruxelles
M: +32 (0) 494 46 95 24
E: sevbrussels@proximus.be

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ
ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

